

Norges forskningsråds styre

Dato Torsdag 28. april 2022, kl. 10:00 – 15:00
Sted Forskningsrådet, Drammensveien 288, Oslo

Til stede:

Hilde Tonne - leder
Kenneth Ruud – nestleder
Jan Magnus Aronsen
Mette Halskov Hansen
Pinar Heggernes
Kirsti M. Hjemdahl
Karianne Melleby
Eimund Nygaard
Lars Harry Vorland
Eli Aamot
Lena Cappelen Endresen, ansattes representant
Eirin Isaksen Winsnes, ansattes representant

Forfall:

Tomas Kåberger

Til stede fra Forskningsrådet:

Mari Sundli Tveit, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Næringsutvikling og nyskaping
Tove Karin Stølen, områdedirektør Virksomhetsstyring og teknologi
Christina I.M. Abildgaard, fungerende områdedirektør Bærekraft og grønt skifte
Kristin Danielsen, områdedirektør Internasjonalisering og forskningssystemet
Yves Boulmer, områdedirektør Analyse og porteføljestyling
Christian Haug-Moberg, fungerende områdedirektør Kommunikasjon og brukeropplevelse
Randi Søgner, stabsdirektør
Tobias Ellingsen, referent

Sak S 24: avdelingsdirektør Johan Skivik Aubell, seniorrådgiver Therese Krosby,
avdelingsdirektør Hilde Vestrheim

Sak S 25: spesialrådgiver Philip Lorentzen, spesialrådgiver Tom-Espen Møller

Fra NIFU på sak S 25:

Espen Solberg, Håkon Normann

Sak S 21/22 Godkjenning av saklisten

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak S 22/22 Godkjenning av referat fra styremøte 2/22, 12. mars

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak S 23/22 Spørsmål om habilitet**Sak S 24/22 Orienteringer****1. Muntlige orienteringer fra administrasjonen**

- Mari Sundli Tveit orienterte om Forskningsrådet i media. Det har vært 396 oppslag om Forskningsrådet siden forrige styremøte. Flere innlegg blir publisert i riksmidlene, blant annet om kvinnehelse og helseutfordringene som er knyttet til klimaendringene. Vi planlegger flere regionale innlegg for å få fram viktigheten av et forskningsaktivt næringsliv i regionene for å lykkes i omstillingen.
- Mari Sundli Tveit og Yves Boulmer presenterte oppdatert status for langtidsbudsjettet per mars 2022 og prognoser for likviditetsutviklingen fremover. Orienteringen tok utgangspunkt i langtidsbudsjettet som ble behandlet i styret i oktober 2021. Eimund Nygaard, leder av styrets revisjonsutvalg, orienterte om utvalgets diskusjoner knyttet til langtidsbudsjettet. På oppdrag fra KD har DFØ gått gjennom Forskningsrådets praksis med hensyn til bruk av avsetninger. DFØ gir nye avklaringer for bruk av avsetninger med likviditetsstyring som innebærer en innstramming av gjeldende praksis. Styret diskuterte behovet for at det som en følge av dette, må søkes fullmakt og forutsagte at departementet ville legge til rette for det i revidert nasjonalbudsjett. Forskningsrådet er i dialog med KD om avsetningene og langtidsbudsjettet. Som styret vedtok i oktober 2021, vil konkrete tiltak måtte gjennomføres (ref. vedtak) for å unngå negative avsetninger på kap./post nivå. På styrets neste møte vil det legges fram en sak om langtidsbudsjettet og aktuelle tiltak for likviditetsstyring.
- Mari Sundli Tveit orienterte om møte med næringsministeren om innspill til en dreining i virkemiddelapparatet for å spisse innsatsen mot grønn omstilling i næringslivet.
- Mari Sundli Tveit presenterte pågående arbeid med omorganisering i Forskningsrådet. Målet er en organisering som skal være enkel, tydelig og lett å kommunisere, bidra til klare roller, ansvar og myndighet, styrke bruker- og oppdragsperspektivet og legge bedre til rette for gode prosesser, medvirkning og ledelse. Overordnet organisasjonsmodell er valgt gjennom beslutning om organisering i 3 fagområder og 2 fellesområder. Forslag til inndeling i avdelinger innenfor det enkelte område er utarbeidet og er nå ute i organisasjonen for innspill til forbedringer.

Styret ga honnør for en god prosess i arbeidet med omorganisering. Styret ga tilslutning til valgt organisasjonsmodell og påpekte at god linjeorganisering er viktig for å få til tverrgående arbeid. Styret anbefalte at det bør legges til grunn et prinsipp om at alle lederstillinger bør lyses ut enten internt eller eksternt. På områdeledernivå bør stillingene lyses ut eksternt. Dette vil gi en transparent prosess og kunne bidra til fornyelse og mangfold.

2. Skriftlige orienteringer fra administrasjonen

- Orientering om prosessen – Budsjettforslag 2024

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning.*

Sak S 25/22 Styreseminar om samfunnsoppdrag (missions)

Mari Sundli Tveit introduserte seminaret. Samfunnsoppdrag eller missions har de siste årene vokst fram som en ny arbeidsform for å løse store samfunnsutfordringer eller gripe store muligheter. Forskningsrådet er en del av eller blir påvirket av en lang rekke initiativer til samfunnsoppdrag. Forskningsrådet har gode forutsetninger for å kunne bidra til utvikling og gjennomføring av samfunnsoppdrag. Det er behov for å diskutere utviklingen i retning av samfunnsoppdrag som et sentralt virkemiddel, og mulige veivalg framover, herunder Forskningsrådets rolle.

NIFU har utarbeidet rapporten *Målrettede samfunnsoppdrag i Norge* på oppdrag fra Kunnskapsdepartementet. Espen Solberg og Håkon Normann presenterte rapportens anbefalinger om hvordan norske samfunnsoppdrag kan utformes og en beskrivelse av hvordan nasjonale samfunnsoppdrag er utformet i Sverige, Danmark og Nederland.

Mari Sundli Tveit presenterte ulike former for samfunnsoppdrag som Forskningsrådet er, eller vil bli, involvert i og status i arbeidet med disse. Forskningsrådet bidrar til norsk deltakelse i internasjonale missions, og da særlig missions-arbeidet i EU. Det pågår et arbeid med utvikling av målrettede samfunnsoppdrag i Norge. Mange års erfaring med utfordringsdrevet forsknings- og innovasjonspolitik gjennom samspill i virkemiddelapparatet, gir et godt grunnlag for videre samspill om missionsorienterte satsinger

Styret diskuterte en rekke ulike sider ved samfunnsoppdrag som arbeidsform. Viktige momenter som kom opp i diskusjonen var blant annet at Norge og verden står overfor store utfordringer der samfunnsoppdrag kan være et hensiktsmessig virkemiddel. Det er viktig at samfunnsoppdrag har god politisk forankring, møter definerte utfordringer og er sektorovergripende. Sektorprinsippet kan være en utfordring for samfunnsoppdrag i Norge og det er behov for en solid finansiering. Samfunnsoppdrag må være langsiktige og fokuserte, og det vil være en suksessfaktor å klare å stå i valgte prioriteringer over tid. Samfunnsoppdrag kan gi endringsevne gjennom fokus på langsiktige resultater og løsninger fremfor ideer. Samtidig minner Styret om at den langsiktige grunnleggende forskningen også må prioriteres i denne sammenheng, som særlig viktig både for å løse kjente, men ikke minst fremtidens ukjente utfordringer

Teknologiutvikling og samfunnsutvikling må balanseres i samfunnsoppdrag og det må sikres samspill mellom en rekke ulike aktører for å lykkes. Norge har gode erfaringer med privat-offentlig samspill som vil være en forutsetning for å lykkes. Forskningsrådet kan bidra i samfunnsoppdrag med lang erfaring med utfordringsdrevet forsknings- og innovasjonspolitik og tverrsektorielle satsinger. Forskningsrådet kan koble nasjonale og internasjonale tiltak og bidra samspill på tvers av sektorer og virkemiddelaktører. Forskningsrådet kan koble næringsliv og forskningsinstitusjoner på samfunnsoppdrag og fokusere forsknings- og utviklingsinnsatsen mot identifiserte utfordringer.

Vedtak: *Styret tar saksframlegget til orientering og som grunnlag for diskusjon i seminaret*

Sak S 26/22 Eventuelt

Sak S 27/22 Vedtaksprotokoll godkjennes

Vedtak: *Styret godkjenner vedtaksprotokollen.*

Sak S 28/22 Oppsummering